

VELJA GOVORJENA BESEDA!

Govor predsednice vlade na 47. izredni seji Državnega zbora

11. november 2013, Državni zbor

Spoštovane poslanke in poslanci, državljanke in državljani,

vlada prihaja danes pred vas s proračunoma za leti 2014 in 2015. Leto 2014 je prvo leto nove finančne perspektive. V Evropski uniji z njo načrtujemo naše skupne, evropske poteze do leta 2020. Ja, za sedem let, daleč čez en mandat.

Si lahko zamislite kakšna b bila Slovenija čez 7 let, če bi znali strniti svoje vrste in skupaj sprejeti težke odločitve. Ne jutri, ne prihodnjo pomlad – ampak čez sedem let!

Ali znamo vsi delati za isti cilj? Ali bi ta cilj lahko bil uspešna, prijazna, pravična, socialna in solidarna Slovenija?

Vsaka pot se začne s prvimi koraki. Tudi vizija Slovenije čez sedem let se začne danes. Naša finančna perspektiva se začne s tem proračunom. Življenja naših državljanov bodo v marsičem odvisna tudi od vaših odločitev ta teden.

Ker se sama tega še kako zavedam, sem pripravljena na sprejetje tega proračuna vezati zaupnico naši vladi. Prav zaradi tega zavedanja verjamem v vaše zaupanje: če bi se ne zavedali težavnosti položaja, bi si ne zaslužili vašega razumevanja. A šele s predlogi rešitev iz tega položaja si lahko zaslužimo tudi vaše zaupanje.

Ko mi je Državni zbor zaupal vodenje vlade, bi bile razmere komajda lahko še težje.

Gospodarska aktivnost je v prvih treh mesecih letošnjega leta padla za 4,5 %. Minus 4,5 % je bil padec gospodarske aktivnosti v prvih treh mesecih letošnjega leta, 122.630 brezposelnih v marcu letošnjega leta. Država je vnovič zdrknila v recesijo; proračun, ki nam ga je zapustila prejšnja vlada, je bil nerealen; tuji mediji so začeli pisati o Sloveniji kot o naslednji državi, ki bo prisiljena prositi za mednarodno finančno pomoč.

A vztrajali smo, da svoje probleme lahko rešimo sami, le čas potrebujemo. Nekaj časa smo si zares pridobili ter ga tudi dobro izkoristili. Danes predlagamo proračun, ki bo primanjkljaj znižal pod tri odstotke, razvoja nismo žrtvovali dolgovom, investicije niso upočasnjene, pri prenosu slabih terjatev na slabo banko, ki bo razbremenil bančni sistem, čakamo le še na dokončanje stresnih testov, pol milijarde evrov povratne finančne pomoči smo namenili malim in srednjim podjetjem za spodbujanje podjetništva in inovativnosti, uzakonili smo spodbude za lažje zaposlovanje mladih, ki so ravnokar stopile v veljavo, s sindikati smo se brez nepotrebnega zaostrovanja in izsiljevanja dogovorili za znižanje plač v javnem sektorju, zakonodaja, potrebna za sistemsko razdolžitev podjetij, je na vaših klopeh, smo prva vlada, ki se je resno lotila boja proti sivi ekonomiji in nenazadnje razrešili smo kar nekaj nezakonitih ali celo protiusustavnih odločitev prejšnjih vlad.

V prvih sedmih mesecih smo naredili vse, kar je bilo v naših močeh – in več, kot so mnogi pričakovali od nas. Mediji vse manj špekulirajo o Sloveniji, Evropa vedno bolj zaupa, da bomo res zmogli sami - in kar je najbolj pomembno: pri tem nismo sami! Z nami so najuspešnejši

izvozniki, razumno se dogovarjamo s predstavniki zaposlenih, mnogi mladi razvijajo uspešne podjetniške ideje, tudi tisti, ki jim je najtežje, nas opogumljajo s svojo kritiko.

Naj bom povsem jasna: brez zaupanja naših ljudi, državljanov in državljanek, nobena zaupnica ne pomaga! To zaupanje pa se lahko gradi le z vrsto konkretnih ukrepov, vsak dan. Naj jih nekaj naštejemo: gospodarsko aktivnost smo uspeli obrniti v pravo smer, seveda pa iz minus 4,5 ne moreš kar skočiti v pozitivno rast. Zaenkrat smo uspeli priti do, na žalost še vedno negativno, minus 1,7 % padca gospodarske rasti, napovedi za naslednje obdobje so boljše. Ampak v enem tromesečju iz minus 4,5 na minus 1,7. Tudi število brezposelnih je, na žalost, še vedno previsoko, še vedno pa za 4.000 nižje kot marca, ko sem prevzela vodenje vlade. Število javnih uslužbencev se je v letošnjem letu do avgusta znižalo za 1.183 ali 0,8 %. Naš cilj je bil 1 % in to bomo tudi dosegli.

Odločitve, ki jih moramo sprejemati v teh težkih časih, niso ne lahke ne enostavne. Vedno se dotaknejo ljudi. Lahko pa mi verjamete, da vse te težke odločitve sprejemamo s premislekom in vedno se vprašamo, kaj bodo pomenile konkretnim ljudem. Ljudje so na prvem mestu, ko se odločamo, kaj je potrebno narediti.

Prepričana sem, da proračun, ki je pred vami, v danih razmerah najmanj posega v socialni status ljudi. Seveda pa vsak poseg v pravice ali dvig davkov prizadene ljudi. Že nekajkrat sem poudarila, da se ta enačba nikoli ne izide le na eni strani.

Zakaj pa je sploh treba pobirati davke in obremenjevati ljudi? Tudi od dr. Drnovška sem se naučila temeljne maksime davčne politike, ki pravi:

»Obdavčitev prebivalstva je eden izmed bistvenih elementov socialne pravičnosti. Vsaka davčna sprememba bi morala predstavljati korak k bolj pravični porazdelitvi bremen javnih financ.«

Kaj naredi država s pobranimi davki ? Pravično jih prerazporedi! Prerazporeditev je glavna in temeljna funkcija javnih financ! Prepričana sem, da s predlaganim proračunom delamo točno v tej, torej pravični smeri.

S pobranimi davki omogočimo šolanje vsem, izplačamo vse pokojnine, omogočimo zdravstveno oskrbo, izplačamo otroške dodatke, plačamo 12 mesečno porodniško nadomestilo, zagotovimo nadomestilo za brezposelne, izplačamo štipendije.

Z davki omogočamo, da se državljanji počutijo varne v lastni državi – da jim ni treba hodit iskat ne dela ne znanja ne zdravja na tuje, če tega sami nočejo. S pošteno prerazporejenimi davki pa dosegamo še nekaj: gradimo občutek, da skupaj zmoremo več, ne pa da drug drugemu jemljemo. Le skupaj lahko gradimo proge in ceste, moderniziramo zdravstvo, bogatimo kulturo in razvijamo jezik. Brez pobranih davkov država tega ne bi zmoгла.

Ko smo se morali odločati med brezplačnim šolanjem naših otrok, dodatkom za upokoјence, 12-mesečnim porodniškim nadomestilom, nadomestilom za brezposelne, štipendijami na eni strani in na drugi strani davkom na nepremičnine, bojem proti sivi ekonomiji, bojem proti tistim, ki porabijo več kot ustvarijo, smo se odločili za boj proti sivi ekonomiji, boj proti davčnemu razkoraku in za davek na nepremičnine.

Ja, drži, tako kot vsak davek, bo tudi ta prizadel ljudi. Marsikdo bi rad prikazal, da bo bolj obremenil ljudi s podeželja. To nikakor ne drži. Davek bo bistveno bolj pravično porazdeljen med vse, ki imajo v lasti nepremičnine. Doslej so nekateri plačevali veliko, nekateri nič – in to v isti državi. Višina davka bo vezana na vrednost nepremičnine. Nepremičnine v mestu so vrednotene več kot nepremičnine na podeželju. Verjamem, da je to jasno vsem in jasno razvidno iz evidenc, ki so temelj za izračun tega dvaka. Da ne bomo govorili na pamet, bom z nekaj podatki pokazala, koliko bo obremenjena povprečna nepremičnina v Sloveniji. Povprečna velikost stanovanjske nepremičnine v Sloveniji je nekaj več kot 68 m², povprečna vrednost nepremičnine je približno 78.000 evrov, kar pomeni, da bo povprečno plačilo davka na

nepremičnine za stanovanjske objekte v letu 2014 znašalo 93,6 evrov letno ali 7,8 evrov mesečno. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, ki ga občine pobirajo danes, povprečno znaša 57 evrov oziroma 4,8 evrov mesečno – spet za stanovanjske objekte. Če to dvoje, torej nov izračun davka in nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, primerjamo, ugotovimo, da bo družina, ki ima v lasti povprečno veliko stanovanje, plačala 3 evre več na mesec kot do sedaj. Je to res prevelika cena za socialno državo in solidarno družbo?

Krizni davek bi bil slaba alternativa. Če bi ta davek znašal 2 % za ljudi, ki prejemajo povprečno plačo, bi to pomenilo dodatnih 30 evrov mesečno. Kar pomeni 10-krat več kot pri davku na nepremičnine!

Trije evri proti tridesetim evrom – takšna je bilanca vladne odločitve za državljane! In še nekaj je zelo pomembno – tisti, ki nimajo nepremičnine, davka ne bodo plačevali. Kdor nima nepremičnine, mu ne bo treba državi plačati nič; kdor ima več, bo moral tudi plačati več – in kdor ima veliko, bo moral dati veliko! Zakaj? Zato, da bomo lahko zagotovili brezplačno šolanje vseh otrok, izplačali vse pokojnine in izplačali otroške dodatke in štipendije, nadomestila za brezposelne, porodniška nadomestila in še kaj.

Proračun je najpomembnejši akt vsake vlade, je izraz politike vlade na vseh področjih. Ravno zato sem se odločila, da zaupnico, ki sem jo obljubila že na začetku mojega mandata, vežem na sprejem proračuna.

V sedanjih razmerah so morebitna alternativa sedanji stabilni vladi le predčasne volitve, z vsemi posledicami, ki bi jih te prinesle. V predvolilnem času in tudi še nekaj mesecev po volitvah Slovenija ne bi imela operativne vlade s polnimi pooblastili.

Ni si težko predstavljati, kaj bi to pomenilo za državo v hudih javno-finančnih težavah, ki za normalno funkcioniranje še vedno potrebuje zadolževanje na tujih finančnih trgih.

Preobrat, ki ga bomo izpeljali z lastnimi močmi in brez diktatov iz tujine, je mogoč le s politično trdno in kredibilno vlado.

Nekdanja ameriška zunanja ministrica Hillary Clinton je nekoč dejala, da je najslabša stvar, ki se nam lahko zgodi v demokraciji (a tudi v zasebnem življenju), da postanemo cinični glede naše prihodnosti in izgubimo upanje.

Niti za trenutek nočem biti cinična – in verjemite, nikoli ne izgubim upanja! Kritična, da – obupana nikoli! In rada bi, da je taka tudi Slovenija: moja, vaša, naša Slovenija. Kritična, a nikoli obupana! Enostavno je obupati in klicati pomoč iz tujine. Ampak to delajo le tisti, ki ne vidijo skupnega cilja ali pa nimajo idej.

Naša vlada ima jasno začrtan cilj - uspešno, socialno pravično in solidarno Slovenijo! A do cilja bomo prišli le, če si bomo upali v obraz povedati, kaj je prav in kaj narobe – in če si bomo zaupali!

Tistim, ki kličete trojko in pomoč iz tujine, zato sporočam: trojke, s katero grozite ne bo, ker znamo sami priti do cilja. Je samo še vaša utvara, s katero prikriivate stare grehe in zmote. Tako Mednarodni denarni sklad kot Evropska komisija sta dala jasno vedeti, da smo na pravi poti. Zato v teh ustanovah danes ne vidimo grožnje, temveč partnerje – partnerje v skupnem premisleku in iskanju izhodov iz krize. Kar danes slišimo od naših evropskih kolegov, vključno s komisarjem Rehnem, so ravno naše lastne besede: zmogli bomo!

Spoštovane poslanke in poslanci,

Marca letos, pred dobrega pol leta, ste mi naklonili zadostno zaupanje, da sem lahko kot prva ženska v samostojni Sloveniji sestavila in prevzela vodenje slovenske vlade.

Danes ponovno stojim pred vami, a ne sama: z mano so kolegi ministri in ministrice, pred vami je proračun, za nami je naporen, a pozitiven vikend odbora za finance. A pogledjmo raje, kaj je pred nami: pred nami niso le meseci težkega dela in leta prihodnjega razvoja, pred nami so

predvsem številni državljani in državljanke, ki od vseh nas, ne glede na politične barve in prepričanja, pričakujejo razumne odločitve in odgovorna ravnanja.

Pred vami, spoštovane poslanke in poslanci, pa je glasovanje o zaupnici meni in moji ekipi. Odločila sem se zanjo, da preverim, ali imam za izpolnjevanje naše skupne zaveze, zaveze za boljšo in uspešno Slovenijo, še zadostno podporo v tem Državnem zboru.

Iskreno verjamem, da je tako, saj si Slovenija zasluži stabilno vlado, ki bo našo državo lahko vodila naprej. Večkrat smo že dokazali, da zmoremo enotni uresničiti velike cilje. Naj se politika, ki deli ljudi, dokončno umakne politiki povezovanja.

Povezovanje, dialog in sodelovanje – to so bila moja vodila doslej. Če bodo še naprej, je odvisno od vas. Mojo zavezo imate. Reče se ji: Slovenija solidarnih državljanek in državljanov, poštena država in pravična družba.

Hvala!